

INFORMATIEDOSSIER

SPAANSE SECTIE IN LEIDEN

(SPAANSE WEG)

NEDERLAND

1. HET ONDERWIJSSTELSEL VAN NEDERLAND

Het onderwijsstelsel van Nederland is gebaseerd op de vrijheid van onderwijs die gegarandeerd is in de Grondwet. Deze erkent zowel het recht op het oprichten van onderwijsinstellingen gebaseerd op eigen overtuigingen als de pedagogische en administratieve autonomie. In dit kader bestaan er openbare scholen en privéscholen naast elkaar, die op gelijkwaardige wijze door de Staat worden gefinancierd. Hoewel de scholen genieten van een ruime autonomie bij het ontwerpen van hun inhoud en materialen, moeten ze voldoen aan de geldende regelgeving, kwaliteitsnormen en richtlijnen van het Ministerie van Onderwijs (MINOCW).

De leerplicht geldt van vijf tot zestien jaar. Aan het eind van het basisonderwijs leggen de leerlingen een eindtoets af die hen, samen met het verslag van de school, aanduidt naar welke van de drie middelbare opleidingen ze zouden kunnen gaan: VWO (voorbereidend wetenschappelijk onderwijs), HAVO (algemeen) of VMBO (beroepsopleiding). Deze academische oriëntatie heeft een beslissende invloed op het vervolgtraject van het onderwijs van de leerling.

Hieronder volgt een tabel met overzicht van het onderwijsstelsel in Nederland:

Fase	Niveau	Duur / schooljaren	Leeftijd
Kleuteronderwijs	Niet gereguleerd	Niet gereguleerd	Niet gereguleerd
Basisonderwijs	Basisonderwijs	8 jaar	4/5-12
Voortgezet onderwijs	VWO (Voorbereidend Wetenschappelijk). Voorbereidend op de universiteit.	6 jaar	12-18
Voortgezet onderwijs	HAVO (Hoger Algemeen Voortgezet). Algemeen voortgezet.	5 jaar	12-17
Voortgezet onderwijs	VMBO (Voorbereidend Middelbaar). Basisberoepsopleiding.	4 jaar	12-18
Voortgezet onderwijs	PRO (Praktijkonderwijs). Praktijkgericht op de arbeidsmarkt.	5-6 jaar	12-18
Beroepsopleiding	MBO (Middelbaar Beroepsopleiding). Middelbaar beroepsopleiding.	1-4 jaar	Vanaf 16
Hoger onderwijs	HBO (Hoger Beroepsopleiding). Hoger beroepsopleiding. Universiteiten van toegepaste wetenschap (hogescholen).	Associate Degree: 2 jaar Bachelor HBO: 4 jaar Master HBO: 1-2 jaar	Vanaf 17

Hoger onderwijs	WO (Wetenschappelijk Onderwijs). Onderzoeksuniversiteiten.	Bachelor WO: 3 jaar Master WO: 1-2 jaar	Vanaf 18

Het Nederlandse systeem, dat al sinds lang als een van de Europese referenties wordt beschouwd en goed scoort in internationale evaluaties, toont volgens het PISA 2022-rapport een aanzienlijke daling in leesvaardigheid en zakt daarmee voor het eerst onder het OECD-gemiddelde, hoewel de resultaten op het gebied van wiskunde solide blijven. Deze situatie heeft een nationaal debat teweeggebracht en heeft gezorgd voor meer gecentraliseerde maatregelen, zoals het Masterplan basisvaardigheden dat gericht is op het ondersteunen van het lezen en schrijven en op het omschrijven van duidelijkere leerdoelen en een gestructureerder curriculum.

Vreemde talen nemen in het voortgezet onderwijs een relevante plaats in. In de onderbouw is Engels een verplicht vak in alle modaliteiten. Leerlingen moeten daarnaast een tweede vreemde taal volgen (Duits, Frans of, steeds vaker, Spaans) en kunnen in bepaalde gevallen een derde taal toevoegen. In de bovenbouw, VWO en HAVO, is het verplicht een tweede vreemde taal aan te houden. Deze kan worden gevolgd in een lange variant die aan het eind wordt geëvalueerd middels een extern, centraal examen, of in een korte variant die over het algemeen op de school zelf wordt geëvalueerd. Sinds de hervorming van 2010 is in het officiële aanbod Spaans gelijkgesteld aan Duits en Frans. Deze taal is gestaagd gegroeid ondanks dat het de vierde meest geleerde taal is. Desondanks moet er worden aangegeven dat Frans en Duits verplicht zijn, en dat dit niet het geval is voor Spaans. De school bepaalt of dit al dan niet wordt aangeboden.

(Bron: [El mundo estudia español, 2024](#))

2. ORGANISATIE EN WERKING

De organisatie en werking van het Visser 't Hooft Lyceum te Leiden volgen het regulerende kader van het Nederlandse onderwijsstelsel dat is opgesteld door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (MINOCW). De Wet op het voortgezet onderwijs 2020 reguleert de structuur van het voortgezet onderwijs, de leerwegen, de evaluatie en het behalen van de officiële kwalificaties. De Leerplichtwet 1969 legt de leerplicht vast tot en met 16 jaar en de kwalificatieplicht tot en met 18 jaar, wat inhoudt dat de aanwezigheid en het opvolgen van de leerlingen worden gecontroleerd in samenwerking met de gemeentelijke autoriteiten.

De interne regels van de instelling zijn te vinden in de schoolgids, het leerlingenstatuut en de reglementen van de schoolraad. De instelling maakt deel uit van de Stichting Confessioneel

Onderwijs Leiden (SCOL) dat verantwoordelijk is voor de administratie, organisatie en financiering, onder leiding van het College van Bestuur en de supervisie van de Raad van Toezicht, volgens het Nederlandse model dat de regulering door de Staat combineert met een brede autonomie van de instelling.

Op pedagogisch biedt de instelling de officiële opleidingen VMBO-tl, HAVO en VWO aan, die bestaan uit onderbouw (jaren 1, 2 en 3) en bovenbouw (jaar 4 voor VMBO, 5 voor HAVO en 6 voor VWO). De kwalificatie wordt verkregen middels continue evaluatie en een Centraal Examen dat wordt gereguleerd door het Examenbesluit voortgezet onderwijs. Deze criteria worden uiteengezet in het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) dat de voorwaarden van evaluatie, bevordering en certificering vastlegt.

De werkzaamheden van de instelling omvatten ook de organisatie van de leerkrachten, begeleiding door een mentor, academische oriëntatie en onderwijsondersteuning, in naleving van de Wet passend onderwijs dat aandacht voor de specifieke opleidingsbehoeften garandeert. Het leerlingenstatuut reguleert de rechten en plichten van de leerlingen, samenlevingsregels en disciplinaire procedures, naast protocollen van veiligheid, welzijn en preventie van pesten.

De betrokkenheid van de onderwijsgemeenschap gebeurt via de Medezeggenschapsraad, in naleving van de wet medezeggenschap op scholen, en de kwaliteit van het onderwijs wordt gecontroleerd door de Inspectie van het Onderwijs, volgens de Wet op het onderwijstoezicht. Dit alles bevindt zich binnen het principe van vrijheid van onderwijs dat wordt erkend in artikel 23 van de Grondwet van het Koninkrijk der Nederlanden, dat de instellingen organisatorische autonomie verleent binnen de geldende wetgeving. Als gevolg hiervan ontwikkelt het Visser 't Hooft Lyceum zijn activiteit in naleving van de nationale wetgeving, de normen van het Ministerie van OCW, de richtlijnen van de SCOL en zijn interne reglement.

3. BESCHRIJVING VAN DE SECTIE

3.1. GESCHIEDENIS

In schooljaar 2014-2015 is in Visser 't Hooft Lyceum te Leiden en in de daaraan verbonden instelling in Leiderdorp de Sectie "Camino Español" opgericht, krachtens een samenwerkingsovereenkomst tussen het Spaanse Ministerie van Onderwijs en de Stichting Confessioneel Onderwijs Leiden (SCOL), die verantwoordelijk is voor beide instellingen. Vanaf het begin heeft de Sectie een groei doorgemaakt van aanpassing en consolidatie.

Het hoofddoel is het promoten van de Spaanse taal en cultuur in Nederland, vooral op het gebied van het Nederlands voortgezet onderwijs, middels een ondersteuning bij het leren van het Spaans en het toevoegen van onderwerpen als aardrijkskunde, geschiedenis en cultuur.

De Sectie beoogt bovendien dat de leerlingen een hoog niveau bereiken wat betreft taalkundige en culturele bekwaamheid (B1 in de eerste fase en B2/C1 in de bovenfase). Ze stimuleert uitwisselingen met opleidingsinstellingen in Spanje ter bevordering van de motivatie en de vorming van duurzame relaties tussen beide landen. Ook promoot ze het respect jegens de Spaanse cultuur, de ontwikkeling van de eigen identiteit en het verwerven van een intercultureel perspectief.

3.2. REGELGEVING EN OVEREENKOMSTEN

De regelgeving die de oprichting, organisatie en werking van de Spaanse Sectie en in instellingen van andere staten reguleert kan worden geraadpleegd op de website van het Spaanse Ministerie van Onderwijs, Beroepsopleiding en Sport (Ministerio de Educación, Formación Profesional y Deportes, [regelgeving](#)).

Deze Sectie heeft een geldig memorandum van overeenstemming (of een niet wettelijk vastgelegde internationale overeenkomst) dat op 4 februari 2016 is ondertekend, hoewel er in de loop van schooljaar 2023-2024 een wijziging is aangebracht in het aantal uren, zoals in punt 3.4 van het onderhavige document wordt gespecificeerd.

3.3. GEOGRAFISCHE, SOCIAAL-CULTURELE EN EDUCATIEVE KENMERKEN

Voor een algemeen beeld van de geografische, sociaal-culturele en educatieve kenmerken van Nederland verwijzen wij naar het [overzicht](#) van het Spaanse Ministerie van Buitenlandse Zaken, Europese Unie en Coöperatie (Ministerio de Asuntos Exteriores, Unión Europea y Cooperación), evenals naar de [handleiding voor docenten](#) en adviseurs dat is uitgegeven door het Spaanse Ministerie van Onderwijs, Beroepsopleiding en Sport.

In de Sectie Leiden bestaan twee standplaatsen:

A) Campus te Leiden

De stad Leiden, in de provincie Zuid-Holland, heeft ongeveer 125.000 inwoners en onderscheidt zich door de historische, culturele en academische belangen. Universiteit Leiden, opgericht in 1575 en een van de meest prestigieuze universiteiten van Europa, bevindt zich in deze stad.

Hier bevindt zich ook het Visser 't Hooft Lyceum, een instelling met ongeveer 1200 leerlingen die onderdeel uitmaakt van Stichting Confessioneel Onderwijs Leiden (SCOL), en die het volledig voortgezet onderwijs biedt voor VMBO-TL, HAVO en VWO (atheneum en gymnasium), zowel in de eerste als in het tweede cyclus. Kenmerkend voor de instelling is de internationale

oriëntatie, het tweetalige programma in Engels (TTO) en het brede aanbod aan buitenlandse talen, waaronder het Spaans.

b) Campus te Leiderdorp

De standplaats in Leiderdorp, een plaats naast Leiden met ongeveer 27.000 inwoners, maakt ook deel uit van de SCOL en staat te boek als een kleinschalige daltonschool. Het heeft ongeveer 358 leerlingen en biedt de eerste cyclus aan van het voortgezet onderwijs voor VMBO-TL, HAVO en VWO. Bovendien wordt de tweede cyclus van HAVO geleidelijk ingevoerd met een groep 4 HAVO en, volgend schooljaar, 5 HAVO.

3.4. STUDIEPLANNEN, NIVEAUS EN VORMEN

1. Visser 't Hooft Lyceum – Leiden

Het Visser 't Hooft Lyceum te Leiden biedt het volledige voortgezet onderwijs van het Nederlands onderwijsstelsel, inclusief vmbo-tl (mavo), havo en vwo (atheneum en gymnasium). De onderwijsstructuur bestaat uit twee delen: de eerste cyclus (onderbouw) bestaat uit de eerste leerjaren met een gemeenschappelijk curriculum, en in de tweede cyclus (bovenbouw) kiezen de leerlingen specifieke vakken binnen de officiële profielen.

In de eerste cyclus krijgen de leerlingen een algemene opleiding met vakken als Nederlands, Engels, wiskunde, wetenschappen, sociale wetenschappen, lichamelijke opvoeding en vreemde talen. In de tweede cyclus kiezen de leerlingen een leerprofiel uit volgens het Nederlands onderwijsstelsel. Dit omvat, onder andere, Cultuur en Maatschappij, Economie en Maatschappij, Natuur en Gezondheid en Natuur en Techniek. Deze bepalen de hierop volgende leerweg.

De instelling biedt bovendien specifieke leermodaliteiten, zoals het tweetalige programma in het Engels (Tweetalig Onderwijs, TTO) waardoor de leerlingen een aanzienlijk deel van het curriculum in het Engels volgen. De instelling stimuleert ook het leren van vreemde talen, waaronder het Spaans, Frans, Duits, die zijn opgenomen in het officiële curriculum. De instelling ontvangt ook leerlingen uit de standplaatsen in Leiderdorp en Rijnsburg, waardoor de leercontinuïteit binnen dezelfde stichting wordt gegarandeerd.

Volgens de meest recente overeenkomst tussen het Spaanse Ministerie van Onderwijs en de Stichting Confessioneel Onderwijs Leiden (SCOL), die verantwoordelijk is voor deze instelling, is het onderwijs in de Spaanse taal en cultuur op de volgende wijze opgebouwd:

Onderbouw:

In het 1e jaar krijgen de leerlingen 2 uur per week Spaans gedurende 12 weken.

In het 2e jaar blijven het 2 uur per week gedurende 12 weken.

In het 3e jaar wordt er in het eerste semester 2 uur per week lesgegeven en in het tweede semester 1 uur per week.

Bovenbouw:

In het 4e jaar havo en vwo wordt 2 uur per week Spaans gegeven en 1 uur per week cultuur.

In het 5e jaar havo en vwo krijgen de leerlingen 3 uur per week Spaans en 1 uur per week cultuur.

In het 6e jaar vwo wordt 2 uur per week Spaans gegeven en 1 uur per week cultuur.

Naast deze lessen volgen de leerlingen 4 workshops per jaar van 2 uur in Spaanse taal en cultuur.

2. Visser 't Hooft Lyceum – Leiderdorp

Het Visser 't Hooft Lyceum te Leiderdorp biedt voortgezet onderwijs aan in de eerste cyclus (onderbouw) van vmbo-tl (mavo), havo en vwo (atheneum en gymnasium). In deze fase volgen de leerlingen een algemeen curriculum ter geleidelijke oriëntatie naar de meest gepaste weg. De instelling werkt volgens het pedagogische Dalton-model dat is gebaseerd op de autonomie, verantwoordelijkheid en planning van het leren en dat momenten van onder toezicht autonoom werken bevat als aanvulling van de normale lessen.

Ook is er begonnen met een geleidelijke implantatie van de tweede cyclus havo, met op dit moment een groep in het 4e jaar en met uitzicht op de uitbreiding naar het 5e. Vanouds volgden de leerlingen deze fase in Leiden, waar alle wegen worden aangeboden. Hierdoor werd een stapsgewijze transitie gegarandeerd binnen dezelfde onderwijsstructuur.

Het onderwijs in het Spaans in Leiderdorp bestaat uit 2+1 uur per week in het 1e, 2e en 3e jaar, hoewel een van deze uren niet verplicht is volgens de kenmerken van het Dalton-programma.

De schoolkalender is afhankelijk van de regio en roteert jaarlijks. Leiden en Leiderdorp volgen de planning van Zuid-Holland. Het schooljaar begint in de tweede helft van augustus en eindigt in de eerste helft van juli. Er staan vakanties gepland van zes weken in de zomer, kerstvakantie en een rustweek tussen de trimesters, over het algemeen in oktober, februari en mei.

Bovendien omvat het jaarlijkse plan verschillende studie-/organisatiedagen voor de opleiding van de docenten, de organisatie van de school en de coördinatie van de afdelingen.

3.5. LEERLINGEN VAN DE SECTIE

De afdeling, met Secties in Leiden en Leiderdorp, telt op dit moment 435 leerlingen. Het wordt gevormd door leerlingen uit de modules Spaans in Leiden en door degenen die het vak Spaans in Leiderdorp volgen, waarbij in de afgelopen jaren meer leerlingen zijn toegevoegd uit Rijsburg.

Alle belangstellende leerlingen hebben toegang tot de afdeling in de eerste cyclus. De toegang tot de tweede cyclus hangt af van het behalen van de eerste cyclus of het slagen voor een specifieke test van de Spaanse taal die wordt gedaan in het Lyceum met medewerking van de docenten van de Sectie. In alle gevallen moeten de leerlingen voldoen aan de eisen die door de van toepassing zijnde Nederlandse normen zijn vastgelegd.

Behalve uitzonderingen is Nederlands de moedertaal van de leerlingen. De docenten van de Sectie volgt continu de academische vooruitgang en heeft regelmatig coördinatievergaderingen met het team docenten, wat de integratie van het Spaans in het algemeen curriculum ten goede komt en bijdraagt aan de academische in taalkundige ontwikkeling van de leerlingen.

3.6. TESTEN, TITELS EN TAALACCREDITATIE

Het Visser 't Hooft Lyceum past een evaluatiesysteem toe volgens de Nederlandse normen dat bestaat uit interne evaluaties (schoolexamens), die door de instelling worden verzorgd, en nationale examens (centrale examens) aan het eind van alle onderwijscycli. Deze testen worden gereguleerd door het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) dat de inhoud, kwalificatiecriteria en voorwaarden voor het overgaan bepaalt. De centrale examens worden aan het eind van vmbo-tl (4e jaar), havo (5e jaar) en vwo (6e jaar) gemaakt. Ze zijn verplicht om het officiële diploma te behalen.

De leerlingen die slaagt voor deze evaluaties ontvangen het officiële Nederlandse diploma van hun leerweg (vmbo-tl, havo of vwo) dat in het hele land geldig is en toegang biedt tot het hoger beroepsonderwijs (mbo en hbo) of universitair onderwijs (wo), afhankelijk van het gevolgde niveau.

Wat betreft de taalkundige accreditatie biedt de instelling verschillende mogelijkheden voor het behalen van een internationaal certificaat in verschillende talen. De leerlingen van het Tweetalig Onderwijs (TTO) in het Engels kunnen de diploma's van Cambridge of IB English behalen. De leerlingen Duits kunnen deelnemen aan de examens van het Goethe-Institut, die van Frans aan de DELF. En de leerlingen Spaans, die van de Sectie Camino Español, kunnen na afronding van 5 havo en 6 vwo deelnemen aan de officiële DELE-examens.

Alle toetsen, titels en certificaten worden gereguleerd volgens de Nederlandse normen, de examenreglementen van de instelling en de officiële documenten als het PTA en de schoolgids. De jaarlijkse planning van de Sectie Spaans staat in het Document van Pedagogische Organisatie (Documento de Organización Pedagógica, DOP) en de lesprogramma's. Aan het eind van het schooljaar wordt het behalen van de doelen middels een Eindverslag geëvalueerd.

3.7. FACILITEITEN EN MIDDELEN

Het Visser 't Hooft Lyceum te Leiden heeft moderne, aan het voortgezet onderwijs aangepaste faciliteiten, waaronder vakspecifieke klaslokalen, studieruimtes voor individueel of groepsgebruik en een mediatheek. Het maakt gebruik van digitale platformen als Magister en andere virtuele omgevingen voor het opvolgen van het onderwijs. Bovendien beschikt het over faciliteiten voor culturele, wetenschappelijk, sportieve en artistieke activiteiten, evenals een ondersteuningsdienst voor het onderwijs, academische oriëntatie, mentorschappen en buitenschoolse activiteiten, in overeenstemming met de internationale oriëntatie en de integrale visie.

Het Visser 't Hooft Lyceum te Leiderdorp is gehuisvest in een functioneel gebouw dat is aangepast aan het pedagogisch Dalton-model, dat het autonome en coöperatieve leren bevordert. Het beschikt over toegeruste klasklokken, gemeenschappelijke ruimtes, digitale middelen en instrumenten voor de studieplanning, zoals onderwijsagenda's en gidsen per vak. Bovendien beschikt het over ruimtes voor workshops, aanvullende activiteiten en educatieve projecten. Dit biedt een veilige omgeving die gericht is op de persoonlijke en educatieve ontwikkeling van de leerlingen.

3.8. AANVULLENDE, BUITENSCHOOLSE EN TAAL- EN CULTUURBEVORDERENDE ACTIVITEITEN

Het Visser 't Hooft Lyceum te Leiden stimuleert de deelname van leerlingen aan activiteiten ten behoeve van hun academische, culturele en persoonlijke ontwikkeling in lijn met het internationale beleid. Het organiseert internationale uitwisselingen met scholen, educatieve reizen en culturele activiteiten ter bevordering van het contact met andere talen en culturen. Een van de opvallende initiatieven is de deelname aan het Europese programma Erasmus+ (KA229) in het kader van Camino Español. Dit bestond uit uitwisselingen met de school Antoniano Ikastetxea in Zarautz, verblijven bij gastgezinnen, activiteiten verband houdend met de zee en het watermanagement, en de opvang van buitenlandse leerlingen, waardoor de beheersing van de Spaanse taal en de Europese dimensie van de instelling werden verbeterd.

De instelling organiseert ook educatieve excursies, culturele bezoeken, artistieke activiteiten en internationale projecten. De Sectie neemt deel aan evenementen als het International Spanish Film Festival in Amsterdam, culturele workshops van de Afdeling van Onderwijs (Consejería de Educación), Universiteit Leiden en het Instituto Cervantes in Utrecht. De Sectie wordt bovendien gepromoot door een open dag in januari, oefenlessen en informatiesessies voor leerlingen en gezinnen. Op dit moment biedt de Sectie een jaarlijkse uitwisseling aan met Spanje in het 4e jaar en werkt ze aan de Erasmus+-accreditatie van de instelling.

Het Visser 't Hooft Lyceum te Leiderdorp ontwikkelt aanvullende en buitenschoolse activiteiten volgens het Dalton-model, waaronder workshops, excursies, culturele bezoeken en projecten

die gerelateerd zijn aan het curriculum. Met nadruk wordt verwezen naar het programma Talent Tuesday, dat de leerlingen de mogelijkheid biedt om deel te nemen aan creatieve, technologische of sportieve workshops om zo persoonlijke interesses en specifieke vaardigheden te stimuleren. Deze initiatieven ondersteunen het leren van vreemde talen en het ontwikkelen van de interculturele vaardigheden en bereiden de leerlingen voor om hun opleiding in Leiden voort te zetten en deel te nemen aan internationale onderwijsprogramma's.

3.9. TOEGANG TOT DE SPAANSE UNIVERSITEIT

De Spaanse Sectie van Amsterdam informeert de leerlingen die toegang willen hebben tot de Spaanse universiteiten. De procedure vangt aan met het zoeken en selecteren van universiteiten en graden met behulp van officiële instrumenten zoals RUCT en QEDU, die ook beschikbaar zijn op de website van SEPIE.

Na het kiezen van de universiteit en de graad wordt aangeraden direct contact op te nemen met de instelling om geïnformeerd te worden over de toelatingseisen en minimumcijfer dat toegang verleent tot de gewenste opleiding. De leerlingen die voor openbare universiteiten kiezen moeten hun inschrijving uitvoeren via UNEDasiss, in naleving van de geldende wetgeving, zodat hun academische eisen worden erkend en zij worden vrijgesteld van het moeten doen van het toelatingsexamen voor de universiteit.

Afhankelijk van de universiteit en het minimumcijfer is het mogelijk dat de leerlingen bij de inschrijving informatie over toelatingscijfers, soort middelbare opleiding, erkenning van vakken, specifieke vaardigheidstoetsen en taalaccreditatie moeten overleggen. Het is zeer belangrijk de termijnen aan te houden van zowel de universiteiten als UNEDassis, daar beide procedures onafhankelijk van elkaar zijn.